

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy
nyvi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath.
népoktatási intézet egy-egy példány-
ban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-uteza 13. szám
(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel **minden egyes
szóért**, minden közlés után 2 kr. (4 fillér)
fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész
oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrés 4 frt
és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30
kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Az orsz. kath. tanítói segélyalap közgyűlése.

A kath. népoktatás egy igen fontos intézményének hivatalos testülete ülésezett e hó 18-an délelőtt a papnevelő-intézet könyvtárhelyiségében. Csendben ült össze a bizottság, esendben dolgozott, pedig munkálkodásának eredményét 100 és 100 várják reményteljes szível. Sietünk is e rövid közleményben beszámolni olvasóinknak azon összbnyomásról, mit ezen bizottsági ülésen nyertünk, közöljük kartársainkkal a nagyérdemű bizottság megállapodásait, hogy az érdekeltek elsőnek tőlünk értesüljenek, hogy a folyamodók közül kiknek hallgathatta meg kérését az osztó-bizottság.

A gyűlést szent mise előzte meg az egyetemi templomban, melyet Dr. *Roszival* István apát-kanonok, a segélyalap elnöke mondott. Szent mise után 10-kor ült össze a bizottság az alapszabályok 24. §. értelmében. Az elnökön kívül ott láttuk *Begovceovich Róbert*, val. püspököt, mint az alapot kezelő egri főkáptalan képviselőjét, *dr. Komlóssy Ferencz*, prépost-kanonok, főtanfelügyelőt, mint a nagym. püspöki kar részéről kijelölt küldöttet.

A kijelölt egyházmegyéket képviselték: *Kisfaludy Mihály*, környei főtanító (Győr egyházm.), *Klein Jenő*, ig.-tanító (Besztercebánya egyházm.), *Szöke István*, egri tanító (Eger, érseki-m.), *Schubert István*, pozsonyi tanító (Esztergom főegyházm.), *Niedermájer Antal*, békés-gyulai tanító (Nagyvárad egyházm.), *Korbász Vendel*, lipót-szent-miklósi tanító (Szepes egyházm.) és *Todor István*, csatószezi tanító (Erdély egyházm.). Az eperjesi görög szert. püspöki megye nem küldött képviselőt.

Az elnök rövid szavakban üdvözölte a bizottságot s miután fölkérte Schubert Istvánt a jegyzői tiszt elvállalására, kezdetét vette a tanácskozás. Hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét. Közhelyesséssel elfogadták a pártoló-és alapító tagok részére kiállítandó okmányok

szövegét és alakját. Nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy az *Érsekujvár vidéki* róm. kath. néptanító egyesületnek jegyzőkönyvileg köszönetet mondanak azon valóban követésre méltó eljárásáért, hogy tagjai között 200 frtot gyűjtött a segély-alap céljaira s azt mint az egyesület milleniumi emlékét küldé át az alapnak. Ugyancsak szép jele tapasztalható az alapiranti érdeklődésnek azon eseményben is, hogy boldogult *Bartl György* bresztováczi tanító, végrendeletileg 20 frtot hagyott az alap javára.

A kezelő káptalan képviselője beterjeszti az 1895. évi számadásokat, mely szerint a segély-alap vagyonállása 1895. év végén 76,799 frt 94 kr., az árvaházé 13,247 frt 37 kr. Az alap bevétele volt: a) kamatokból 3274 frt 57 kr., b) tagsági díjakból 1945 frt 44 kr., c) tőkék kamataiból 3003 frt 64 kr., összesen 8238 frt 55 kr. Ebből szétosztásra jut 4496 frt 56 kr., a bevétel többi összege a fennálló szabályzat értelmében az alaptőkét illeti. A bizottság a rendelkezésére álló csekély összeget, szigoru lelkiismeretességgel ragaszkodva a segély-alap szabályzatának rendelkezéseihez, így osztotta meg: segélyezésre kerek összegben kiadatott 2240 frt. Segélyért folyamodtak 195 en. Ebből 52 folyamodó kérelme figyelembe nem volt vehető hiányos felszerelés miatt, s 20—20 frt segélyt nyertek 120-an.

Ösztöndíjakra 1750 frtot osztott szét a bizottság. Rendelkezés alatt állott 14 üres hely. Ezekre pályázott 52 jelesebbnél jelesebb tehetségu tanító-gyermek. Hiányos felszerelés miatt elutasított e tetelnél is 21 folyamodó.

Nagy és terhes munka várt most a bizottságra. Es kötelességünknek tartjuk az elutasítottak megnyugtatasára kijelenteni, hogy a bizottság hosszas megfontolas, a rendelkezésére bocsátott érvek és az alapszabályok szigoru szemmel tartása mellett döntött az ösztöndíjak odaitelésénél. Ösztöndíjat nyertek: Bartek Vincze tank, Laesnik Ferencz I. é. tank.

(Esztergom egyházm.). Gályér Irén tank. (Pécs egyházm.), Buzási Iván joghall. (Eger egyházm.), Prekob Eteleka tank. (Nyitra egyházm.), Kerner Aranka tank. (Szombathely egyházm.), Müller Béla (Szatmár egyházm.), Todor Béla (Erdély egyházm.), Bakos Ede gymnt. (Nagyvárad egyházm.), Mihuesik Antal (Eperjes egyházm.), Ujváry Ede egyet. hall. (Veszprém egyházm.), Mihályi Béla tank. (Kassa egyházm.) és végül Jakab Béla egyet. hall. és Mikulka Béla egyet. orv. hall. mint a kiknek már mult évben is megszavaztatott a segély, de mert egyházmegyei illetékes hatóságaiak részint későre, részint tévesen értesítettek őket e körülményről, a kiutalt segély-összeget az alapszabályban kitézített időigát nem vették s így a mult évi adományozásra nézve a bizottság által az elévülés esete kimondatván, részükre a mult évben megállapított ösztöndíj, a közeleg tanévre folyosított. Ezzel veget ért volna a segély-alap gyűlése, de az indítványok során több érdekes véleményhangzott el, különösen azon intentió által vezettetve, hogy lehetőleg oly intézkedések tessenek, a melyek közelebb hozzák a tanítóságot az alaphoz.

Mi most is csak azt mondjuk erre, a mit mult évben bővebben kifejtettünk, hogy a tanítóság és a vidéki főtiszt-papság egyáltalában nem ismeri a segély-alapot. Az a hatóság pedig, a mely a segélyalap tagdíjait az alapot kezelő kaptalanhoz közvetíti: sem le, sem fölfelé nem bír oly szervezettel, hogy az alap érdekében a száraz kötelességen kívül egyebet is tenne, illetőleg tehetne. Maskülönben az I-ső orsz. kath. tanítógyűlés behatóan foglalkozott a segélyalap ügyével s így remélhető, hogy a nagym. püspöki kar bölcs intézkedésével a kath. tanügynek ezen fontos, a keresztény emberszeretet legszebb érzelmeire alapított intézménye idő előtt felvirágozik s a körülbelül 12 ezer tagot számláló kath. tanítói karból nem csupán 2600 tag fogja felismerni a segélyalap végtelen hasznát az élet esélyeinek annyira kitett tanítói állásra nézve, hanem rohamosan növekvőben lesz a rendes tagok száma. Hígyjük a jobbat.

„Képezdei tanári pályázatok“.

Ily czim alatt nagy kétértelműséggel ront a tanítói oklevélnek egyik esztergomi helyi lap egy rövidke hírből. Nem vitatjuk el egy helyi laptól azt a jogot, hogy helyi kérdésekkel nem foglalkozhatnék, legyen az tanügyi kérdés vagy bármi egyéb; de mert ezuttal sokkal többről van szó, mint arról, hogy férjezett tanítónő megtarthatja-e az esztergomi iskolánál állását vagy sem, szükségesnek tartjuk, hogy az általa annyira kicsinyelt tanítói képesítésnek védelmére keljünk.

Hát bizony mi igen is örömmel látjuk azt, hogy sok néptanító is pályázik az esztergomi

kir. kath. tanítóképző-intézethez s meg vagyunk győződve, hogy a pályázók mindegyike arravalóság szempontjából fölötte áll az egyéb kvalifikációval bíró igen sok pályázónak. A kik, mint tanítók, odakepesültek, hogy képezdei tanári állásért folyamodhatnak, azok a munka és a tapasztalat emberei, a kiknek a „biografijával“ ha foglalkozni fog esetleges kineveztetésük alkalmával ama bizonyos esztergomi helyi lap: az emberi szorgalom, tanférfiu készütség és erény mindenestre szebb képeit ismerteti meg olvasóival, mint a minőt tegyük föl tükörbe nézve az a tanférfiu láthat, a ki azt a bizonyos hirt sugalmazta.

A biboros hercegprimás ő főmagasságának bölcs szíve tudja mi kívántatik ahhoz, hogy valaki jó képezdei tanár lehessen. Az elemi képesítést, állami törvényeink is elegendőnek ismerik el a képezdei tanári álláshoz, feltéve, hogy az illető szakképzettségét gyakorlati működésével különösebben beigazolta. Annál menthetőbbek tehát általunk az esztergomi tanári állásokra pályázó, tudunkkal mind igen kiváló országos híru kath. világi tanférfiak eljárása, mert azok, az illető lap közlése szerint is, még a polg. isk. tanképesítőnek utólagos megszerzésére is kötelességet ígérnek. — A tanítói, tanári oklevél igenis egyaránt kvalifikál a képezdei tanári állásra, csak a ki ezek egyikével sem bír, azt lehet jogosulatlannak tartani a kiirt állások bármelyikére is. Mi szívből óhajtuk, sőt kath. tanügyünk érdekében felette szükségesnek tartjuk, hogy az esztergomi kir. kath. tanítóképző-intézethez több oly tetterős, edzett világi kath. tanférfiu neveztessek ki, kik elegendő képességgel bírnak és e mellett szívvel-lélekkel készek is a kath. tanügy orsz. mozgalmaiban a kath. tanítóság összeségeért dolgozni, tehát a kik nem lesznek csupán a fizetés emberei.

Nekünk cselekvő-képes világi tanférfiakra van nagy szükségünk; mert erős a meggyőződésünk, hogy egy jól fizetett, tehát az anyagi gondoktól felmentett esztergomi kir. kath. tanítóképző-intézeti tanári kar szinte hivatásának fogja ismerni a jövőben, hogy az orsz. kath. tanügyi mozgalomnak éltető elemét alkossa, már csak központi helyzeténél fogva. A mit a multban, sajnos, nélkülöztünk, azt elvarjuk a jövőben.

Ember Károly.

A kézügyességi oktatásnak szerepe az iskolai nevelésben.

A tudomány egyes ágaiban úgyszólván napról-napra találkozunk meglepő vívmányokkal, a melyek a szorgalmas tanulmányozás és az örökké kutató emberi észnek termékei. Az emberiném fokozatos művelődésével lépést tartva, a paedagogia terén is észleljük azon üdvös törekvést, hogy az, hasznos és célirányos nevelés-oktatási tényezőkkel gazdagítja

tárházat. Ilyen nevelés-oktatási tényező, mely sokoldalú és értékes nevelői hatásokat helyez kilátásba: *a paedagogiai kézügyesítő oktatás*. A kézügyességi oktatásnak kitünő nevelés-oktatási hatásait a paedagogia felismerte, s így azt az iskolának tanítási tárgyai közé nemcsak felvenni óhajtja, hanem neki ott egyszerűsmind kiváló heiyet kíván biztosítani.

A munkatanítás eszméje nem új. Azon irány azonban, mely tisztán a nevelési célt tartja szem előtt, már az újabb kor vívmánya. Csakis ezen irány követése által emelkedett a tárgy fontossága oly magasságra, hogy a jelenben szinte rendkívülinek kell mondanunk azon felkarolást, a melyben az, paedagogiai körökben részesül. Fontossága mellett tanuskodik továbbá gyors elterjedése és rohamos fejlődése, a mit statisztikai adatok nyomán az egész föld kerekéségén észlelhetünk. Tekintve végre azon lelkes támogatást, a melyben ezen tárgy *társadalmi* uton egyes államokban részesül, azon következtetésre jutunk, hogy csakugyan *szembeötlőknek* kell lenniök azon nevelői előnyöknek, a melyeknek a kézügyességi oktatás ezen népszerűségét köszönheti.

A paedagogiai kézügyességi oktatásnak sokoldalú és értékes nevelői hatásainak egész terjedelemben való ismertetése nem tartozhatik ezen cikk szük keretébe. A tapasztalás különben is azt bizonyítja, hogy pusztán elméleti uton nem szerezhettünk magunknak teljes értékű fogalmat a munkatanítás hasznáról. Azon körülmény azonban, hogy vannak még manapság is oly tanfériak, a kik a nélkül, hogy a kézügyességi oktatás lényegét ismernék, kicsinylőleg nyilatkoznak e tárgyról, sőt talán még állást is foglalnak azon törekvések ellen, a melyek a nevelői kézimunka-tanításnak az iskoláinkban való meghonosítására czéloznak, szükségesnek tartjuk a paedagogiai kézügyesítő oktatás czéljának megemlítése mellett, főbb vonalakban azon nevelési hatásokat vázolni, a melyek tanításával érvényesülnek. Az említett sajnos *körülmény* alapját pedig valószínűleg azon téves felfogásban kell keresnünk, hogy a nevelői fiükézimunka-tanítás azonosnak tartatik a háziipar-oktatással.

A háziipar-oktatásnál a cél nemzetgazdasági, amennyiben a tanulók bizonyos tárgyak készítésére taníttatnak azért, hogy az iparszerűleg készült tárgyak értékesítése keresetforrásul szolgáljon. Azt, hogy a gépies munkát a gyermek csakhamar megunja, őt tevékenységi ösztönétől megfosztja, belátták a tanfériak, s ma már ezen iránynyal szakítottak is. Az ily irányu munkatanítás ellenkezik az iskola feladatával, mert a munkakedvet nem növeli, sőt ellenkezőleg csökkenti.

A paedagogiai kézügyességi oktatásnál ellenben a cél kiválóan nevelői. Nem arról van szó, hogy a gyermek valamely mesterséghez megkivánt gyakorlati ügyességet, vagy csupán

a kéznek annyira szükséges kiművelését szerezzze meg, hanem hogy valamely testi anyag alakítása és feldolgozása alkalmával olyan kézimunkát végezzen, a melynél a folytonos megfigyelés, gondolkodás és az érzékek szakadatlan működése jőjjön kérdésbe; szintűgy a methodikus sorrendben következő tárgyak készítésénél előforduló fokozatosan nehézkedő gyakorlatok; fokozatosan nehézkedő phisikai és szellemi erőket vegyenek igénybe. Így tehát czélszerű foglalkozás által, a mit a kézimunka közvetít, a gyermek tevékenységi ösztönét akarjuk kielégíteni, a mi mellett számtalan nevelői előnyököt érünk el.

Azon követelmény, hogy a gyermek foglalkozzék, hogy megfigyelni tanuljon és ennek következtében tapasztaljon, mi által nevelésében önmaga is közreműködni képes legyen, képezi a súlypontját a munkatanítás czéljának. Ezen czélt azonban csakis olyan munkatanítással érhetjük el, a mely nem gépies módon gyakoroltatik, hanem a mely oly rendszeres kézimunkát ölel fel, mely egyaránt hasznára válik növendékünk testi és szellemi fejlődésének.

Mivel nem az anyagi eredmény képezi a munkatanítás főczélját, hanem a nevelői előnyök, azért nem a készitendő tárgyak anyagi értéke lebeg szemünk előtt, hanem azoknak elkészítési módja, a gyakorlatok fokozatosan nehézkedő egymásutánja, a pontos méret, a rend, a tisztaság és a szép alak. Egy és ugyanazon tárgyat a tanuló csak az esetben készít kétszer, ha az először elkészített tárgy a fontosabb követelményeknek épen nem felelt volna meg. A tárgyak különfélesége felkelti a gyermek érdeklődését, előhaladásra buzdul, munkakedve folyton növekedik és a munkában való kitartása erősbödik.

Mivel a munka bizonyos fokú erőt és ügyességet igényel, a felmerülő akadályok sikeres leküzdéséhez *akaraterő* kívántatik. Az akadályokkal való küzdés közben tehát tanítványunk akaraterője hivatik ki. Ezen akaraterő a legyőzendő nehézségek által fokozódva növekedik, míg a munka bevégezésével véget érve, abban szerencsés megoldását leli. Ha tehát meggondoljuk, hogy az akaraterőt elméletileg, vagyis szavakkal nem nevelhetjük tanítványunkba, mivel az benne csak erélyes cselekvés következtében fejlődhetik, beláthatjuk a munkatanításnak a nevelésbeni pótolhatlanságát.

Az egyéniség képzése mellett a kézügyességi oktatás műveli az alakszépség iránti érzelmet, fejleszt s finomítja az ízlést. A mintául szolgáló tárgyak azon szabály szerint vannak készitve, a melyet a jó ízlés a kiterjedéseknek egymáshoz való aránylagosságára vonatkozólag kigondolt. Ezen minták szemlélése, még inkább az elkészítése nagyon kiműveli a szemet, a tárgyak minőségének megítélésében.

(Vége következik.)

Stephanek János.

A mi ünnepünk.

II. nap (Délután.)

Tanító- és tanítónőképzés.

A második szakosztály ülésének berekesztése után *Csávolszky* József kanonok foglalta el az elnöki széket. A jegyzői tisztelet ezen az ülésen is *Fodor* István vezette.

Előadó *Petrovics* József tanítóképző-igazgató tárgyalta a tanítóképzés reformja: minő törvényes helyzetük van a kath. tanító- és tanítónőképző-intézeteknek a hangoztatott reformtörvényekkel szemben? Körülbelül egy óráig tartó beszédben fejtegette az előadó a kérdést, melyet a hallgatóság élénk helyesléssel kísért. Az értekezés befejezése után az előadó bejelenti a szakosztálynak, hogy a már a gyűlés elé boesátott javaslatot visszavonja előtte ismeretes, de a szakosztály előtt most fel nem hozható okokkal fogva. Kijelenti azonban, hogy miután az ügynek, a tanítóképzés reformjának ügyét rontani nem akarja, kéri az elnököt, hogy bejelentését a hólnapi napon tartandó nagygyűlésen bejelenteni sziveskedjék. Többen ragaszkodtak a határozati javaslat fenntartásához. Az elnök szavazás alá boesatván a kérdést, a többség *Petrovics* József határozati javaslatát fenntartandónak es tárgyalandónak mondta ki.

1. Az egyháznak a tanítóképzés es tankepesítésre vonatkozó az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. biztosított joga epségben fenntartandó. A tanítóképesítésnek egységesítése egyenlő a tanítóképesítésnek államosításával, mely a történeti tapasztalások szerint a tanítóképzésben a vallaserkölési alap elhanyagolását s igen sok esetben annak teljes ignorálását eredményezi.

2. A nem állami tanítóképzőkkel szemben az államhatalom ellenőrzési joga es hatásköre törvényhozásilag rendezendő es határozandó meg s az állami ellenőrzés egyenlő mértékben terjesztendő ki a különböző nem állami tanítóképezdékre. Az osztó igazságon kívül az állam érdeke is úgy kívánja, mert a különböző mérték alkalmazása a kedélyek elmérgesítésére s ez a jó rend megrontására vezet.

3. A kath. tanító- es tanítónő-képezdek ott, a hol az még hiányzik, haladéktalanul négy evfolyamukká egészítendők ki. A hol erre anyagi erő nincs, ott az osztályok fokozatos beállításával kell a bajon segíteni. Ilyen helyeken évenként két-két osztályban váltakozva lehetne az oktatást tartani.

4. A kath. tanító- es tanítónő-képezdekben, ha azok minden évben teljes négy osztálylyal bírnak, legalább három rendes, egy segéd- es egy zenetanár alkalmazandó. Igazgató csak az egyik rendes tanár lehet.

5. A kath. tanító- es tanítónő-képezdei tanárok fizetése az állami hasonló intézetek tanárainak fizetésével egyenlővé teendő s nyugdíjgyük országosan rendezendő.

6. A hol a viszonyok s az anyagi erő megengedi, a kath. tanító- es tanítónő-képezdek mellé internatusok szervezendők.

7. A tanítóképesítő-vizsgálat alap- es szak-, illetőleg tankepesítő-vizsgálatból álljon. Az alapvizsgálatra tanító- es tanítónő-képezde negyedik osztályának befejezése után boesatandó a növendék. A tankepesítő vizsgálatra egy, legfeljebb két évi gyakorlati működés után jelentkezhetnek a tanító- es tanítónőjelöltek.

8. A tankepesítés állami ellenőrzés mellett hazai törvényeink értelmében a kath. egyházat is megilleti, ezen törvénybiztosította jogból folyólag a tankepesítő-vizsgálatokhoz a vizsgáló-bizottságot azon egyházi hatóság nevezi ki, a melynek hatósága alá tartozik az illető intézet.

9. A tanítóképesítő-vizsgálatok módja püspökarilag megállapított s a legfőbb felügyeletre es ellenőrzésre jogosított államhatalom által tudomásul vett s minden kath. tanító- es tanítónő-kepzőbe egyaránt kötelező szabályzattal rendezendő.

10. Az állam a legfőbb felügyeleti jogból kifolyó ellenőrzést az 1868. évi 38. t.-cz. értelmében a tankepesítő-vizsgálatokon csak az egyház tankepesítési jogának erintése nélkül gyakorolhatja. Ha az állami felügyeletet es ellenőrzést teljesítő megbízott jogköre a tankepesítő-vizsgálatoknál, miként ezt a vallás- es közoktatásügyi nm. miniszter úr az utóbbi időben kívánja, az osztályzatok megállapítására is kiterjesztetik, ezáltal az egyháznak a tankepesítést illetőleg minden irányban kötelező törvény által biztosított joga nemesak csorbát szenved, de az egész jog a gyakorlat terén kétértékűvé válik.

A gyűlés általánosságban, úgy mint részleteiben többek hozzászólása után egyhangulag elfogadta.

Ezután *Csávolszky* József kanonok elnök köszönetet mondott az előadónak úgy mint a jelenvoltaknak az érdeklődésért es az ülést fel 7 órakor bezarta.

VEGYESEK.

Meghívó. A *Bács-Tiszavidéki róm. kath. tanító-egylet* ez évi diszgyűlését f. hó 25-en Adán, a nagyvendéglő dísztermében fogja megtartani, melyre az egyleti tagok es a tanügy iránt érdeklődők tisztelettel meghívotnak. A diszgyűlést delelőtt fel 10 órakor a millenium alkalmából Te Deummal egybekötött isteni-tisztelet fogja megelőzni.

Egy kántortanító jubileuma. Monoki *Poczik* Ferencz, jánoshidai (Jasz-N.-Kun-Szolnokm.) kántortanító, fényes óvacziók között ünnepelte f. hó 15-en 50 éves jubileumát. Az ünnepély egyházi, községi es családi részből állott. A templomban *Fabry* Pál prem. k. plébanos, a községházán tartott diszgyűlésen *Agoston* József főjegyző, a családtagok részéről *Bobita* Endre

tanár, a jubiláns egyik veje, tartottak üdvözlő beszédeket. Majd a családtagok s a helyi intelligencia, különféle emléktárgyak átnyújtásával örökítették meg a nap emlékét. Poczik valódi puritán jellem. Demokrata a szó nemes értelmében. Erdemei közé tartozik, hogy a kántor-tanítóknak parbérrendszere alapított fizetését készpénz fizetésre változtatta, amit csak nagy népszerűségével tudott elérni. Ugyan e napon tartotta hasonnevű legifjabb fia esküvőjét. Este mintegy 80 terítékű vacsora volt, amelyen sok tósztt hangzott el a jubilánusra és az ifjú párra.

A kath. egyesületek kongresszusa, mely f. hó 17-étől 20-áig folyt le Budapesten, fényesen sikerült minden tekintetben. Nagyszámu közönség vett részt, úgy hogy az összes üléseken a város ház termé, illetőleg az ünnepélyek csarnoka egészen megtelt. A szakosztályok tanácskozásai közül az irodalmi egyesületek szakosztályában a következő tételket tárgyaltak: 1. A katolicizmus és a tudományos haladás. Előadó: Dr. Kisfaludy A. Béla prépost. 2. A kath. szellemű irodalom fölvirágoztatása. Előadó: Dr. Walter Gyula primási titkár. 3. Eszközök a kath. szellemű irodalmi termékek elterjesztésére. Előadó: Dr. Hortoványi József orsz. képviselő. 4. Az egyesületi közlöny ügye. Előadó: Gyürky Odön, a kath. kör titkára. 5. Gyakoribb és termékeny érintkezés a kath. írók és hasonló viszonyosság a kath. tudományos és irodalmi egyesületek között. Előadó: Hummer Nándor, a Szt.-István-társulat titkára. A kath. legény- és munkás egyesületek szakosztályában szó volt a *mesterinasok neveléséről* és az ifjúsági egyesületekről is. Az összes ülésen Esterházy Miklós Móricz gróf, Wolafka Nándor, Hornig Károly báró püspök stb. mondtak nagy hatású beszédeket. Az üléseken számos kath. tanférfiút láttunk úgy a fővárosból, mint vidékről.

Egyházi szerek, zászlók, miseruhák, műhímzések, stáció- és oltárképek, csillárok, fémneműek, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk **Szűts és Társa**, a bibornok-érsek és Magyarország hercegprimásának udv. szülőtői **Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utca**. Árjegyzéküket kivanatra bérmentve küldik.

Szerkesztői üzenetek.

A. J. Illoska 1. Nyugdíjat csak az orsz. tanítói nyugdíjintézet biztosít. 2. 49 évi működés után 300 frt. — **Gy. A. Hodmezövásárhely** Sziveskedjék másolatban beküldeni a helytartótanács 1833. évi 26.864 számú rendeletét, ennek teljes szövegéből ítelhetjük meg csak, hogy a nyugdíjas tanító özvegyét férje teljes fizetése, avagy a Ratio Educationis 290. §-a szerint annak esupán fele illeti-e meg Neje, nyugdíjra teljes joggal tarthat igényt. Szívvel óhajtjuk azonban, hogy kartárs úr még sokáig élvezze az oly sok utánjárással kieszközölt gondatlan nyugalmat. — **Dr. B. L. Nagy-Szeben**. Kéréseire levélben válaszoltunk. — **Özv. Sch. A. né Pénzeskút**. Szomorú sorsával együtt érzünk Ügyének elintézésétől tőlünk telhetőleg szorgalmazni kö-

lességünknek ismerjük. Levele világo-an tájékoztat, s így azonnal intézkedhetünk. Eljárásunkról levélben értesítjük

Felelős szerkesztő: **Ember Károly**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

A komárom-tarjáni r. kath. német-magyar tan nyelvű népiskolához az első osztály számára altanítói állomásra pályázat hirdettetik. Évi fizetése: polgári év szerint számítva, 300 frt a hitközségtől havi lejárt részletekben, 1. holdnyi kertilletmény fejében 5 frt. lakása az iskolaépületben egy tisztességes padlózott szoba butorozattal és fűtéssel, ágyneműt kivéve. A választás napja szeptember 12. Az állás azonnal elfoglalandó. Szükség esetén képezdevégzett egyén is elfogadjatik. Kelt Tarjánon (postahely), 1896. augusztus 12. **Tocsek János**, plébános

A kéméndi (Esztergom) róm. kath. segédtanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése: 300 frt havi előleges részletekben pontosan fizetve, egy butorozott szoba téli fűtéssel. Kötelessége: az I. és II. oszt. és az ismétlősök tanítása és a kántori teendőkben segédkezés. Pályázati kérvények **főt. Mórász Antal**, esperes-plébános úrhoz küldendők Kéméndre. Posta- és vasúti állomás helyben.

Alsó-Korompán (Pozsonym) r. kath. tót-magyar népiskolánál a segédtanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése 200 frt, faátalány 20 frt. Lakás, ujonnan butorozott szoba. Az iskolaszékre ezimzett folyamodványok f. évi szeptember 1-ig alulrotthoz küldendők. **Rácz Antal**, plébános, iskolaszéki elnök.

A nagy-lóthi (Bars-m) r. k. másodtanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése polgári évre 300 frt, 2 öl kemény dorongfa. Lakása 1 szobából áll. A pályázat szeptember hó 10-én tartatik meg. A folyamodványok **főt. Lulicsek Izidor**, becei esperes-plébános úrnál nyujtandók be.

A dojesi (Nyitram) r. kath. tanítói állomásra pályázat hirdettetik szeptember 6-áig. Jövedelme: 310 frt előleges havi részletekben, lakás és tűzifa. Dojes, aug. 9-én. **Iskolaszék**.

A zavari (Pozsonym) r. kath. népiskolánál ujonnan rendszeresített magyar-tót nyelvű tanítói állásra ezennel pályázatot hirdettünk. Javadalmazása: 300 frt készpénzfizetés és egy butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége egy osztályt önállóan vezetni, s ha tud, a kántorságban segédkezni. Pályázók kérvényüket szeptember 10-ig az iskolaszék elnökéhez **főt. Veisz Ferencz** plébános úrhoz küldjék. Hornyák Lajos, főtanító.

A szemői róm. kath. népiskola egyik osztálytanítói állomására f. évi szeptember hó 10-ig pályázat hirdettetik. Évi fizetése 300 frt, mely előleges havi részletekben a község pénztárából fizettetik. Ezenkívül a gyümölcsészet tanításáért 25 frt és egy öl puha fa. Lakása: egy külön szoba, az iskolahelyiségben. A pályázó okleveles tanítók folyamodványait a róm. kath. iskolaszékre ezimezve a **tótmegyeri (Nyitram) esperes** úrhoz küldjék be. Kelt Szémón, 1896. évi aug. hó 14-én.

Radosóczi (Nyitram) plébániához tartozó két községben szeptember 6-ig egy-egy róm. kath. tanítói állomás betöltendő. 1. **Lopassói tanító** jövedelme: községtől 200 frt, állami segély 95 frt, iskola fűtésére 20 frt, házikert, 1 hold 800 öl szántóföld, lakása áll: 1 szoba, 1 kamrából. Tanítási nyelv: tót magyar. 2. **Vleskováni állomás** jövedelme: 300 frt, 2 szoba, házikert. Kellőleg felszerelt folyamodványok alulrotthoz küldendők. **Buczkó János**, radosóczi plébános.

A megüresedett **Verbőczi róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi szeptember 20-ig pályázat** nyitattuk. Javadalmazása: különféle alapítványokból 208 frt 70 kr, failletménykép 8 frt, stóla-jövedelem 10-12 frt, otya-ütésért 4 frt. Ehhez járul egy szoba, konyha és kamarából álló lakás, 468 öl kert s a megfelelő legelő felosztási jutalék a mi 6 holdat tesz. A tanítói ok-

levéllel felszerelt folyamodások a verbóci (Nyitrai) róm. kath. iskolaszéki elnökséghez czimzendők. Az állomás szonnal elfoglalandó.

A Hidas-kürthi (Pozsonym) róm. kath. népiskolánál egy megüresedett tanítói állásra pályázat hirdetik. A megválasztottnak kötelessége leendő az iskolaszék rendelkezése szerint bármelyik osztályban tanítani s az ismételőket a másik tanítóval felváltva oktatni. Járulékos: 300 frt havi előleges részletekben, 25 frt tiszteletdíj, eszinosan butorozott szoba fűtéssel. Oklevél nem feltétlenül szükséges. Pályázni óhajtok kérvényeket alulírottal szeptember 6-ikáig nyújtsák be. **Hübner János** esperes-plébános, iskolaszéki elnök.

Perbete róm. kath. elemi népiskolájánál két osztálytanítói állomásra pályázat hirdetik. Evi fizetés: 315 frt. 1 öl fa, szabad lakás, melyért a mindennapi és ismételőket tanítani, a kántoriakban segédkezni tartozik, 400 frtra való kiegészítés céljából az iskolaszék államségélyért fog folyamodni. Folyamodványok szept. 10-ig az iskolaszékhez beküldendők. Tanév kezdete október 1. Perbetén, 1896. aug. 16. **Matthey Ferencz** főtanító és kántor.

Egri érseki megye.

Hevesi róm. kath. iskolánál tanítónői állásra pályázat hirdetik. Kötelessége: 3., 4., 5., 6. női osztály vezetése és minden második évben az ismételő női osztály tanítása. Jövedelme: lakás nélkül 400 frt. Az állás folyó évi szeptember hó 15-én elfoglalandó. Kérvények **Puchlin Kazmér**, plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 2—2

Devaványára r. kath. segédtanító kerestetik, ki a III-VI-ik osztályát a püspöki tanterv szerint tanítja és a kántort akadályoztatása esetén helyettesíti. Evi fizetése: 150 frt, külön szoba fűtéssel és a kántortanítónál díjazás. Az állomás szeptember elején foglalandó el. Kérvények a r. kath. iskolaszék elnökéhez augusztus 31-éig küldendők. **Moldoványi Gyula**, iskolaszéki elnök. 1—2

Borsod-Apátfalván, a róm. kath. segédtanítói állomásra augusztus 31-ig pályázat hirdetik. Jövedelme: egy lakószobán kívül 320 (háromszázhusz) frt, melyet Apátfalva mezőváros pénztáránál fog fölvenni. Kötelessége egy osztályban a mindennapi- és ismételő-iskolákat tanítani. Kellően felszerelt kérvények **Vass Imre**, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 1—2

Pályázat a tiszta-eörsi ujonnan szervezett r. kath. tanítónői állomásra. Evi javadalma: mint tanítónőnek 300 frt mint nyárimenház-felügyelőnek 100 frt. Összesen 400 frt előleges havi részletekben a község pénztárából fizetve. Ideiglenes lakása lesz — a régi iskolában. Azután kényelmes 2 padlózott szoba, konyha, kamra és kis előszobából álló lakás — a családosi tanítóval egy épületben, melynek pinceszéjt és padlását közösen használhatják. Kötelessége: az iskolaszék által meghatározott osztályt tanítani és az azzal járó összes kötelességeket teljesíteni, a szünidő alatt a nyári menház-felügyelőnői állást betölteni. Pályázni óhajtok kérvényekkel oklevéllel, kellő erkölcsi, s hiánytalanul kiállított szolgálati bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket f. év szeptember 5-ig **Tőresváry Tivadar** lelkész és iskolaszéki elnökhöz küldjék.

Kenderesre (Jász-Nagykun-Szolnok) szeptember elejére okleveles segéd-kántortanítót keresek. Fizetése: 150 frt, élelmezés, lakás, fűtés. Kérvények hozzám küldendők. Személyes megjelenés előnyös. **Szappanos Imre** kántortanító.

Heves-Bessenyőre róm. kath. segédtanító kerestetik. Fizetése havonként: 10 frt, ágynemű, mosás és világításon kívül teljes ellátás. Kötelessége: I-III. leányosztályt tanítani. Kántoriakban segédkezni. **Földváry Albert** kántortanító.

Kalocsa érseki megye.

Kalocsán a belvárosi népiskolánál egy tanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelem: 400 frt készpénz, 7 kath. = 329 öl szántóföld haszonélvezete, természetben lakás. Ha ezen állomásra a Kalocsán mű-

köd tanítók közül választatik, egyuttal pályázat hirdetik egy 400 frt és szabad lakással avagy 120 frt lakbérrel esetleg 400 frt és 50 frt lakbérrel javadalmazott állomásra. Az ismételőket tanításért külön díj nem jár. A kellően felszerelt folyamodványok alulírottakhoz augusztus 25-ig küldendők be. Kalocsán, 1896. augusztus 12. **Zittl Róbert**, prépost-kanonok, plébános, iskolaszéki elnök.

Kalocsa városához tartozó keserüteleki (Pestm.) tanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelem: 360 frt készpénz, természetben lakás, téli fűtőanyag. Az ismételőket tanításért külön díj nem jár. A kellően felszerelt folyamodványok alulírottakhoz augusztus 25-ig küldendők be. Kalocsán, 1896. augusztus 12. **Zittl Róbert**, prépost-kanonok, plébános, iskolaszéki elnök.

Dantován (Bácsm.) lemondás folytán a IV., V. és VI. róm. kath. magyar ajku. vegyes osztályu tanítói állás megüresedvén, arra f. évi szeptember 15-ig pályázat hirdetik. Javadalmazása: 1. a mindennapi tanításért 375 frt, 2. az ismételő iskola tanításért 25 frt, mely összegek előleges havi részletekben a község pénztárából fizettetnek, 3. különálló szabad lakás, mely áll: két szoba, konyha, éléskamra és egy istállóból, 4. a lakáshoz osztott kert. Pályázhatnak férfitanítók. Az orgonálásban jártasak előnyben részesülnek. A megválasztott, a kántort akadályoztatása esetén díj nélkül kiegészíteni tartozik és állását köteles október 1-én elfoglalni, amely időtől fizetését is huzandja. A pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényüket a dantovai róm. kath. iskolaszékre czimezve főt. **Maison Mihály** ker. esperes urhoz Rigiczára (Bácsm.) küldjék. **Kelt Dantován**, 1896. aug. hó 17-én. **Dobozy János** plébános, iskolaszéki egyházi elnök.

Zentára jó hangu, róm. kath. segédkántort keresek. Fizetése: havonként 10 frt és mosáson kívül teljes ellátás. Mellékjövedelemre számíthat. **Sztudényi Gyula** főkántor. 1—2

Besztercebányai egyházmegye.

Tuzsina r. kath. elemi fiúiskolánál tanítói állomásra pályázat hirdetik. Fizetés: 300 frt, vasárnapi iskoláért 8 frt, beiratási díj 15 frt, 3 öl búkkfa, 3 öl puhafa saját használatára. Lakás: két szoba, konyha és kamara. Magyar és német nyelvnek bírása szükséges. Pályázatok a róm. kath. iskolaszék elnökére czimezve szeptember 29-ig beadandók. Tuzsina, 1896. aug. 12-én. u. p. **Német-Próna (Nyitra)**. **Cseizel Ignác**, plébános és iskolaszéki elnök.

Csanádi egyházmegye.

Módos (Torontálm.) magyar tannyelvű róm. kath. öt osztályu elemi népiskolájának I. osztályára pályázat hirdetik. Fizetés: 470 frt készpénz, 6 frt iroda, 5 frt lakástisztítási átalány és szabad lakás, mely 2 szoba, konyha, faszín és padlásból áll. A megválasztott köteles az ismételőket és ezenkívül az I. és II. osztályban heti 2 órában a német nyelvet is tanítani. Kántori teendőiben jártas előnyben részesül, mert esetleg a kántort is kell olykor helyettesítenie. Az állomás október hó 1-én elfoglalandó. A folyamodványok f. év szeptember hó 10-ig a módosai róm. kath. plébánia-hivatalhoz beterjesztendők. Lokaiček Fülöp, iskolaszéki elnök. 1—3

A temes keresztési róm. kath. iskola I. osztályára f. év augusztus 31-iki határidővel pályázat hirdetik. Fizetése: 300 frt készpénz, 6 frt irodaátalány, 15-62 hl. tiszta buza vásárra vagy malomra szállítva, 20⁰ méter kemény tűzifa, melyből a tanterem is fűtendő; szabad lakás, áll 2 szoba, konyha, kamra, pincze, padlásból és egy szép házikert. Kötelességei: a mindennapi iskolán kívül az ismételőket is tanítani. Szabályszerűen felszerelt kérvények a keresztési róm. kath. iskola elnökségéhez küldendők. Az iskolaszék.

Győr egyházmegye.

Az oroszvári r. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik augusztus 30-ig. Fizetése 335 frt és egy szobából álló lakás. Teendői: a reá bizango osztályban végzi a tanítást és segédkezik a kántori teendőkben.

Az ismétlők oktatásáért, ha azt magára vállalja, kap külön 31 frt 50 krt. Tannyelv német-magyar. A folyamodványok Oroszvárra Karall Márton iskolaszéki elnökhöz küldendők.

1—2
A moson-szent-andrási r. kath. elemi iskolához segédtanító kerestetik. Fizetése: 280 frt, — ebből a kántortanítónak teljes élelmezésért fizet 120 frtot — lakás és egy öl kemény fa. Tannyelv német. Kellően felszerelt kérvények szeptember 10-ig az iskolaszéki elnökhöz küldendők Moson-Sz-Andráásra.

Kilitibe (Mosonym.) az öreg tanító mellé egy segéd-tanító kerestetik. Évi fizetés: a község pénztárából 150 frt, élelmezés, butorozott szoba, 100 kéve rőzse és mellékjövedelem. Kántori gyakorlottság előny. Kilitás van az állomás elnyerhetésére. A folyamodvány az iskolaszékhez czimezve, augusztus végeig beküldendő. Az állomás szeptember 15-én elfoglalandó. Személyes megjelenés előny. Tannyelv magyar. U. p. Mosony-Feketerdő. Az iskolaszék. 1—2

Munkácsi görög szert. egyházmegye.

A sándorfalvai főkegyház görög kath. népiskolájánál az éneklésztanítói állomás megüresedvén, pályázatot nyitattik. Fizetése: (államilag 300 frtig kiegészítve) 60 véka tengeri, 60 szekér tűzifa, 20 frt stóla, 125 frt a községtől, 75 frt állami pótlék, közsé lakás és mellék épületekkel. A pályázók a megyés püspök úr ő méltóságához czimzett és kellőleg felszerelt kérvényeikkel f. évi augusztus 30-án a déli órákban Sófálván a lelkési lakban személyesen jelenjenek meg. Kelt Kricsfalván, 1896. augusztus 16-án. Haluskay József, kerületi tanfelügyelő.

Nagyvárad egyházmegye.

Békésbánfalván r. kath. anyaegyházán a kántortanítói állomás üresedésbe jöven, 1896. szeptember 20-ik napjáig bezárólag, pályázatot hirdettek. Jövedelem: 1. 164 frt készpénz az egyházmegyétől, 2. két hold szántóföld adóját az élvező fizeti, ugy saját adóját is. 3. Fűtésre 30 frt, melyből az iskolát cselédje által ingyen fűtteni tartozik, 4. Misesalapítványokból 12 frt 80 kr., 5. Minden bánfalvai házaspár után 50 kr. tandíj, 6. 2800 lélek után, levonandónak levonásával $\frac{2}{5}$ rész párbér, 7. Tisztességes stóla, szabad bucsuztató, 8. két padlózott szoba, két kamara, istálló, faszín, tágas szép kerttel. Összes jövedelem 7—800 frtra tehető. Pályázni óhajtó okleveles kántortanítók felhivatnak, hogy okmányaikat főt. Kny Antal esperes urhoz Békésre küldjék. A választás napján szeptember 24-én Bánfalván személyesen megjelenjenek. 1—2

Békésmegyei Endrődön a szőlőskertek közt két r. kath. magy. tannyelvű I—IV. osztályu vegyes iskola tanítói állomására szeptember 5-ig alulirtohoz pályázatot hirdettek. Jövedelem: 300 frt előleges havi részletekben és fűtő. lakás 2 szoba, konyha, kamrával és kerttel. A megválasztandók, ha működésükkel a bizalmat kiérdemlik, egy év múlva biztosan számíthatnak fizetésemelésre. Grócz Béla prépost-plébános. 2—2

A szalacsi róm. kath. iskolánál a másodtanítói állomásra pályázatot hirdettek. Javadalma: 300 frt havi részletekben, 2 méter öl tűzifa beszállítva, egy butorozott szoba. Kötelessége: egy tantermet és az ismétlő iskolát kezelni, a kántori teendőkből segédkezni. Pályázati határidő augusztus 30. Pályázhatnak képezdét végzett egyének is. Kérvények Hóza János, plébános, iskolaszéki elnökhöz Szalacs, Biharmegye küldendők. 2—2

A kárászteleki róm. kath. tanítónői állomásra pályázatot hirdettek. Fizetése: 280 frt, 48 ürméter fa, lakás és kert. Folyamodók kellően felszerelt kérvényeiket f. évi szeptember 5-éig Kárásztelekre (u. p. Kémer) az iskolaszéki elnökhöz küldjék be. Férfiak és nők egyaránt pályázhatnak. 1—2

Az ér-adonyi (Bharm) róm. kath. kántortanítói állomásra augusztus 28-ig pályázatot hirdettek. Fizetése: alapítványokból 90 frt, egyházmegyétől segély czímen 170 frt, stóla és 8 hold szántóföld, lakás kerttel. Kérvények az iskolaszéknek czimezve Lahner Ignác, lelkészhez küldendők.

Kisbaromban (Sopronm.) horvát magyar tannyelvű népiskolánál altanítói állomás megüresedett. Évi fizetés 300 frt. butorozott szoba téli fűtéssel Szeptember 1-ig lehet személyesen jelentkezni helyben az iskolaszéknél.

Nyitrai egyházmegye.

A schávníki (Trencsénm.) róm. kath. népiskolánál I-ső osztályu tanítói állomása üresedésben van. Fizetése: 400 frt. Személyes megjelenés avagy okleveles folyamodványok f. év szeptember 3-ig plébániahivatalhoz via Nagy-Bittse czimzendők. 1—2

A kis-gradnai (Trencsénm.) r. kath. kántortanítói állomásra pályázatot hirdettek. Javadalmazása: készpénzben, mellékjövedelemben, termények- és szolgalmányokban tisztességes lakáson és házikerten kívül 600 frt. Tanítási nyelv magyar-lót. Kántori teendőkből kellő jártasság kívántatik. Csakis oklevéllel bírók pályázhatnak. Pályázati határidő augusztus 27-ike, mely nap délelőtt leend a választás. Az állomás október 1-én elfoglalandó. Személyes megjelenés előnnyel bír. Kellően felszerelt folyamodványok augusztus 27-ig alulirothoz intézendők. Kis Gradnán (Trencsénm. u. p. Trencsén-Baán), 1896. augusztus 10-én. Kapsz János, plébános.

A »Népnevelő« 27. számában megjelent Barát-Lehotai és Szoblahói (Trencsénm.) r. kath. tanítói állomásokra hirdetett pályázatot augusztus 30-ig meghosszabbítottak.

Pécsi egyházmegye.

Duna-Kömlőd (Tolnam.) róm. kath. magyar-német tannyelvű iskolánál osztálytanítói állásra pályázatot hirdettek. Fizetése polgári évre 800 korona havi részletekben, butorozott szoba téli fűtéssel. Köteles: egy osztályt vezetni, a kántorságban segédkezni; azért annak, ki orgonálásban jártas, előny adatik. A kérvények az iskolaszék elnökéhez intézendők.

A teveli (Tolnam.) r. kath. népiskolánál a segéd-kántortanítói állomásra szeptember 2-ig pályázatot hirdettek. Evi jövedelem: egy butorozott szoba, fa fűtésre, élelmezés a kántornál és 200 frt készpénz; kötelme: egy tantermet s az ismétlő iskolát vezetni, a kántorságban segédkezni. Tannyelv: német-magyar. A kérvények az iskolaszéki elnökséghez küldendők.

Tolna-értényi r. kath. iskolánál a segédtanítói állásra augusztus 31-ig pályázhatnak okleveles vagy képezdevégzett tanítók, kik a kántorságban jártasak. Fizetés: iskolai évre 150 frt, butorozott szoba ágynemű nélkül, fűtés, élelmezés és $\frac{1}{4}$ hold kert.

Rozsnyói egyházmegye.

Karancseszki u. p. Lapujtó (Nógrádm.) r. kath. anyaegyház kántortanítói állomására augusztus 27-ik napjára személyes pályázatot hirdettek. Jövedelem: lakás, 619 □-öl házikerttel, 9 kat. hold föld és rét, a hívek által művelve és 4 bécsi-öl tűzifa. Párbérből átlag 64 pozs. mérő rozs és 12 frt 80 kr., stólaból mintegy 80 frt. Tandíj az általa oktatott minden gyermekből 1 frt. Ismétlők ingyenesek. Az iskolaszék. 2—2

Putnoki r. kath. kántortanítói állomásra pályázatot hirdettek. Javadalma: 1. Tandíj 50 frt. 2. Ismétlők tanításáért körülbelül 15 frt. 3. Fapénz 100 frt, ebből a két tantermet és a segédtanító szobáját tartozik el látni. 4. Stóla-jövedelem 100 frt. 5. Ostyasütés 2 frt 10 kr. 6. Párbérből körülbelül 60 köböl rozs és 70 frt párbérpénz. 7. A málei egyháztól párbérváltás 10 frt. 8. Egy egykaszás rét. 9. Ipariskolai oktatásért 120 frt. 10. Kényelmes és új lakás. A pályázatot határideje szeptember 2., délelőtt 9 óra. Személyes megjelenés okvetlenül szükséges. Kellőleg felszerelt kérvények Széman Endre, plébánoshoz küldendők be. Megválasztott állomását szeptember végén köteles elfoglalni.

Nevelőnő kerestetik több gyermekhez. Zongora és francia nyelv tanítása kívántatik. Fizetés 300 frt és teljes ellátás. Képezdét bizonyítvány másolata s lehetőleg fénykép is beküldendő Przbislawsky Adolfhoz Murányba (Gömörm.). 1—2

Görgöre (Abauj-Tornam. posta Almás) okleveles róm. kath. kántortanító kerestetik. Javadalmazás pénz és terményekben 400 frt. Egy szoba gazdasági épüle-

tekkel. Pályázat augusztus 30. Lehet levélben is Mester István, róm. kath. plébánoshoz, Görgő u. p. Almás.

Székesfehérvári egyházmegye.

A borosjenői (Weindorf) róm. kath. népiskolánál, Pestmegyében, a főváros mellett, az első osztály vezetéséhez egy tanító kerestetik. Tannyelv: a magyar és német. A német nyelv bírása megkívántatik. Fizetése egy tanévre a fűtőanyag és kerületmény betudásával 365 frt és egy butorozott szoba. Pályázati határidő szept. 18. Folyamodvány és okiratok Kállinger Lajos pléb., iskolaszéki elnökhöz címzendők. Borosjenőn, u. p. Úröm Pestm. 1—2

A budakeszi róm. kath. iskolánál üresedésben lévő tanítói állomásra pályázat hirdetik. A tanító fizetése 400 frt azaz négyszáz frt, lakásul egy a legszükségesebb butorozott szoba és fűtés. Tannyelv magyar, de a német nyelv ism. reje multhatatlannal szükséges. A kántori teendőkben jártas pályázó előnyben részesül és némi mellékjövedelemre számíthat. A kéllően felszerelt kérvények 1. évi szeptember 8-ig aulirozotthoz küldendők. Az állomás azonnal elfoglalandó. Budakesz, 1896. augusztus 17. Bulics Ferenc lelkész, iskolaszéki elnök.

Also-Alapra (Fehérm.) két segédtanító kerestetik. Fizetésük: közös lakás fűtéssel. Az egyiknek szeptembertől 10 óra 800 frt havonként utólagosan fizetve; másiknak október elsejétől a tanév végéig 100 forint és élemezés. A kántorságban segédkezni kötelesek. Okmányok szeptember 8-ig az iskolaszék elnökéhez küldendők.

Szombathelyi egyházmegye.

Pályázat nyitattik a kukméri róm. kath. kántortanítói állomásra f. hó 31-ére. Összes fizetés: 414 frt 35 kr. Tanítási nyelv: német-magyar. Nöten tanítók ezidőben előnyben részesülnek. Kukmér, (Vasm.) 1896. aug. 14. Gartner József, h. plébános, iskolaszéki elnök.

Ujhegyen (Vasm. u. p. Pusztasz. Mihály) róm. kath. horvát magyar és német nyelvű tanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalom: lakás, 350 frt készpénz a községi pénztárból előre kifizetve. A kéllőké felszerelt folyamodványok augusztus 30-ig az ujhegyi iskolaszéki elnökséghez intézendők. 1—2

Vácsi egyházmegye.

Valkón (Pestm.) egy újonnan szervezett tanítói állomásra szeptember hó 8-ig pályázat hirdettek. Javadalmazása: 400 (négyszáz) frt, mely részletekben adatik ki, kert-föld helyett évi 15 frt, végül természetbeni lakás 2 szoba, 1 konyha, 1 házikamara) vagy lakás helyett 50 frt szálláspénz. Kötelesség: a mindennapi iskolásoknak egy tanterembeni tanítása. Csak r. kath. vallású képesített férfitanítók pályázhatnak. Az állomás a tanév elején elfoglalandó. A kéllően felszerelt folyamodványok Simonides Karoly, plébánoshoz (Váczszent-László, Pestm.) küldendők. 2—2

A kerepesi — Pest mellett — önálló tanítószágra a lap 39-ik számában hirdetett pályázat szeptember 18-ig meghosszabbították. Kerepes, 1896. augusztus 17. Paulovics Mihály plébános, iskolaszéki elnök.

Köke pestmegyei nagy községbe r. kath. képesített kántortanító-segédet keresek, ki a kezdő leányosztályt önállóan vezetni s a kántori teendők minden ágában is keillo gyakorlatossággal és jó hanggal bír. Fizetése polgári évre 300 frt, élemezés, egy konyha és szobából álló lakás, az utóbbi butorral. Az állomás szept. 20-án elfoglalandó s tanév közben el nem hagyható. Előnyben részesül, ki az elemi osztályokat végzett két fűt továbbképezni vállalkozik. Mellékjövedelemre számíthat. Képesítővel nem bíró kezdő kántortanító-segédnek csak 200 forintot ajánlhatók az élemezésen felül. Ajánlatok aulirozthoz címzendők. Köke, 1896. aug. 17. Lanko Ferenc, kántortanító. 1—2

Kocsér (Pestm.) községben egy tanyai róm. kath. tanítói állásra f. évi szeptember 8-ig pályázat hirdettek. Javadalom: 1 szoba, konyha, éléskamrából álló lakás; 300 frt készpénz; fűtőszalma az iskola fűtésére és télen saját használatra; 50 frt ötödéves korpótlék.

Az állás azonnal elfoglalandó; tannyelv magyar; ismételő iskolásokat tanítani díj nélkül köteles. Kocsér, 1896. augusztus 18. Elnökség.

Veszprémi egyházmegye.

A polányi segédtanítói állásra 29-ik számban hirdetett pályázat szeptember 8-ig meghosszabbították. 2—2

Taranyba (Somogym. tanító kerestetik. Fizetése 300 frt, lakás és 1 1/2 öl fa. Kérvények a plébániára küldendők.

Nagy-Gannára (Veszprém.) osztálytanító esetleg tanítóno kerestetik. Fizetése október 1-től május hó végéig havonként a községi pénztárból előre fizetve 36 frt 25 kr. Csinos padlózott szoba a szükséges butorozattal és fűtéssel. Kérvények főt. Taschler Dezső, olébános úrhoz mielőbb küldendők, ki a pályázókat azonnal értesíteni fogja. Megbízásból: Eisennagel, főtanító.

Herezsnyére (Somogym. posta Vizvár) okleveles esetleg képezdevégzett férfi- vagy nőtanító kerestetik. Fizetése 350 (háromszázötven) frt, butorozott szoba fűtéssel. Az állás a tanév kezdetével elfoglalandó. Kérvények az iskolaszékre címzendők. Ritter Benedek, főtanító.

Kislődre (p. Városlőd) képesített vagy képezdevégzett osztálytanító kerestetik. Fizetése: 300 frt, butorozott szoba fűtéssel. Tanítási nyelv: magyar-német. Kérvények szeptember 1-ig az iskolaszéki elnökséghez küldendők. Tanítónők is pályázhatnak.

Somogy-Sámszonban okl. róm. kath. tanító kerestetik. Fizetése: egy tanévre 300 frt, butorozott szoba fűtéssel és takarítással. Kántori teendőkben segédkezni köteles. Az állomás szeptember 1-jeián elfoglalandó. Kiss György plébános, iskolaszéki elnök.

Az ajka-rendeki (Veszprém) róm. kath. népiskolához oklevelis segéd-illetőleg osztálytanító kerestetik. Jövedelme: 300 frt butorozott lakás fűtéssel. Folyamodványok Promber János plébánoshoz intézendők.

Balaton Géza tanító népiskolai tankönyvei:

Földrajz, Magyarország Történelme, Természetrajz, Természettan és Nyelvtani eredménytár a Polgári ügyiratokkal.

Négy első mű német, két első tót nyelven is kapható. Egyes példányok ára 10 kr. — Mind e művek a nm. m. püspöki kar könyvbíró-bizottsága részéről kath. iskolák használatára engedélyezve és a Szent-István-Társulat tankönyv jegyzékébe felvéve vannak. Megrendések szerzőnél 0-Beesen vagy a Szent-István-Társulat ügynökségénél Budapesten tehetők.

HÉzagot pótló,	könnyen kezelhető,		Isen olcsó és
	Szives figyelembe!		
	Kitűnő minőségű, mely fekszte, fénytelen, kellemes érdességű, gyorsan száradó és maradó.		
	iskolatáblamázat		
	szállít használatra készen frt 1.80 és 3.50 kros szelencékben (9 és 18 m ² területnek) az előállító		
Greschik Gyula, Lőcsén (Szepesmegye)			
1 drb. iskolatáblamázecset 60 kr. Lada, szállítólevél és csomagolás 20 kr-ba számítatik. — Csak direkt szállítás vagy az összeg előleges beküldése mellett.			
Törvényesen védett.			
nélkülözhetlen új honi czikk.			

Budapest, Buschmann F. könyvnyomdája. (Harisch-bazár.)